

Příloha 7: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Přírodovědecká
Habilitační obor Ekologie

Uchazeč RNDr. Jana Schenková, Ph.D.

Pracoviště Přírodovědecká fakulta MU

Habilitační práce Ekologie opaskovců“ variabilita druhové skladby, habitatové preference a odpovědi na gradienty prostředí máloštětinatců a pijavic

Oponent Doc. RNDr. Martin Rulík, Ph.D.

Pracoviště Katedra ekologie a životního prostředí PřF UP v Olomouci

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

Předložená habilitační práce shrnuje velmi čtivou formou aktuální poznatky o biologii a ekologii dvou přehlížených a dosud relativně málo studovaných skupin vodních organizmů. Základ habilitační práce tvoří vlastní publikovaná data (celkem 13 publikací s IF), které autorka stručným a přesto didakticky jasným způsobem komentuje v úvodním souhrnném přehledu. Jako přednášející, který se podílí na výuce systému bezobratlých, oceňuji především úvodní charakteristiku, taxonomické vymezení a biologicko-ekologické aspekty života vodních opaskovců. Běžně jsou tyto úvodní kapitoly pouhou nezbytnou kompilací již existujících poznatků, ale v případě této habilitace jsem si je s radostí nejen četl, ale některé pasáže – i když bez vědomí autorky, zakomponoval do vlastních prezentací. Hlavní výsledky autorčina dlouholetého výzkumu jsou pak shrnuty do 5 základních okruhů, které se týkají aktuálního přehledu (check-listu) máloštětinatých opaskovců a pijavic zjištěných na území ČR, variability druhové skladby těchto skupin v různých vodních biotopech, vyhodnocení gradientů prostředí ovlivňujících tuto variabilitu, reakcí společenstva máloštětinatců na antropogenní stresory a zjištění a vyhodnocení habitatových preferencí máloštětinatců a pijavic. Tato část habilitační práce přináší celou řadu nových poznatků, které autorka spolu se svými kolegy, doktorandy a diplomanty zjistila v rámci nejrůznějších výzkumných projektů a které významně obohacují naše dosavadní poznatky. Je potěšitelné, že o těchto vědeckých informacích nejen referovala na celé řadě konferencí a opublikovala je v časopisech s IF, ale též je dokázala implementovat např. do Červeného seznamu ohrožených druhů ČR či do kapitoly velmi populární knižní publikace „*Příroda České republiky - Průvodce faunou*“ a tak je zpřístupnit široké laické veřejnosti.

Celá práce působí kompaktním charakterem, má velmi dobré a logické členění textu. Zde se projevuje se nejen autorčina vědecká erudice a výborná orientace v daných skupinách vodních opaskovců, ale i velká didaktická zkušenost – tedy atributy, které by měly být typickým rysem každého vysokoškolského pedagoga. Habilitační práce Jany Schenkové velmi vhodně propojuje nejnovější teoretické poznatky a experimentální práci v oblasti, která obvykle byla a stále je na okraji zájmu biologů a hydrobiologů. Práce mimo jiné ukazuje, že i v dnešní době moderních molekulárních analýz a nejrůznějších fylogenetických stromů nám u mnoha taxonomických skupin, byť notoricky známých, stále chybí nejzákladnější data o jejich ekologii a nárocích na kvalitu životního prostředí. Těchto poznatků pak můžeme využívat k detekci nejrůznějších antropogenních vlivů, které narušují integritu vodního prostředí.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

1. Většina publikovaných prací autorky se váže k povodím řek Moravy a Dyje, což je vzhledem k působení autorky na MU v Brně pochopitelné. Existují nějaká recentní data o vodních opaskovcích rovněž z území Čech, resp. do jaké míry jsou zjištění a závěry např. o ekologických preferencích přenositelné na jiná povodí?
2. Autorka v kapitole věnované přehledu druhové diverzity pijavic zmiňuje, že „Současný výzkum ukazuje, že oblast největší diverzity této skupiny se nachází na jižní Moravě, především v oblasti soutoku řeky Moravy a Dyje. Nemůže tato skutečnost být způsobena právě absencí recentních dat z povodí českých řek?

Závěr

Habilitační práce Jany Schenkové „Ekologie opaskovců“ variabilita druhové skladby, habitatové preference a odpovědi na gradienty prostředí máloštětinatců a pijavic“ *splňuje* požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Ekologie.

(místo, dne)*OLOMOUC, 9.5.16*.....